

# SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.  
Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniha (inserati) se sprejemajo in velja trislojna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.  
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.  
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.  
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 181.

V Ljubljani, v sredo 10. avgusta 1892.

Letnik XX.

## Tretji katoliški shod.

Linec, 8. avgusta.

Tretji katoliški shod v Lincu bode, kakor kaže pričetek, sijajna katoliška manifestacija. Mesto je bogato okrašeno. Od vseh strani prihajajo vlaki in ladije z mnogimi udeležniki. Navzoči so mej drugimi papežev nuncij nadškof Galimberti, vojaški škof Belopotoczky, nadškof Rajčević iz Zadra, dunajski nadškof kardinal Gruscha, kuzonadškof Haller in namestni škof Katschthaler iz Solnograda, knezoškof Bauer iz Brna, grof Karol Schönbörn, baron Helfert, princ Eduard Liechtenstein, grof Pergen, deželni glavar predarelski Rhomberg, člana centra v nemškem državnem zboru dr. Porsch in dr. Orterer, mnogo državnih poslancev.

Zvečer je bil shod Leonove družbe, predsedoval je baron Helfert, navzočih mnogo avstrijskih katoliških učenjakov, zastopnik Görresove družbe doktor Cardauns iz Kolonije, dr. Will iz Rezna, dež. glavar tirolski grof Brandis itd. Govorili so baron Helfert, ki pozdravi goste, dež. glavar predarelski Rhomberg v imenu predarelske predstraže habsburških dežel, kanonik Ludwig iz Rezna o krščanski vеди na podlagi katoliške ljubezni, brez katere se veda le šopiri, in visokošolec Naschberger v imenu mnogih došlih visokošolskih tovarišev. Danes je bila javna seja Leonove družbe, katere sta se udeležila škof Doppelbauer in nadškof Rajčević, zastopniki Görresove družbe, mnogo članov gospodske zbornice in državnega zbora. Baron Helfert je obširno poročal o delovanju Leonove družbe, katere člani vedno naraščajo. Grof Brandis je poročal o delovanju tirolsko-predarlske podružnice. Krakovski vseučilišni profesor Pavlicki je čital zanimivo razpravo o Fouillerovi teoriji idejnih močij. Prof. dr. Perntner iz Inomosta je izročil spis o solnčnih pegah, profesor dr. Hiptmayr iz Linca spis o Tomažu Pöschlu. V popoldanski seji je zgodovinar Wolfsgruber z Dunaja podal životopis pokojnega Führicha.

Ob 3. uri popoldne je imel občni zbor „Ka-

toliški schulverein“, predsednik dr. G. Schwarz. Prvi nagovor je govoril župnik Sintl, dr. Herdegen je poročal o društvenem delovanju. V minoletem letu je imelo društvo 20.610 članov, 151 podružnic, in sicer 97 na Nižje-Avstrijskem, 20 na Gor. Avstrijskem, 16 na Predarelskem, 7 na Moravskem, 6 na Češkem, 4 v Sleziji, 1 na Stajerskem. Razni dobrotniki so društvu podarili v minoletem letu nad 8700 gld. Mej dobrotniki sta tudi nadvojvodi Karol Ludovik in Viljem. Društveni list „Krščanska družina“ ima 4185 naročnikov. Društvo prireja razne shode, na katerih se z govori poživlja in širi katoliška zavest in pojašnjuje potreba verske šole. Na Dunaju je bilo minulo leto takih predavanj 24. Društvo vzdržuje na Dunaju dve petrazredni in eno štirirazredno ljudsko šolo, trirazredno dekliško šolo in en otroški vrtec ter podpira pet šol izven Dunaja. Poleg tega je društvo ustanovilo s stroški 161 000 gld. katoliško učiteljske v Währingu.

Osnovni zbor katoliškega shoda se je vršil dopoldne v krasno odičenih prostorih. Ob galeriji so grbi vseh kronovin in dežel in razni napisi. Kat. akad. društva so mnogobrojno zastopana, istotako meščanstvo, plemstvo, poslanci in več škofov. Zbor najprvo pozdravi grof Pergen, za njim dr. Ebenhoch z navdušenimi besedami, želeč, da bi mogel v raznih avstrijskih jezikih pozdraviti vse navzoče kot brate v Kristusu in Avstriji. Predsednikom shoda je bil izvoljen grof Sylva-Tarouca, podpredsednikoma namestniški svetovalec Billau in kanonik Klun, kot zapisnikarji dr. Hagenauer, poslanca Kozlowski in Povše in dr. Kern. V imenu duhovščine svoje škofije je zbor pozdravil škof Doppelbauer, v imenu dežele deželni glavar opat Achleuthner, v imenu linškega mesta župan Wimbölszel. Došlo je mnogo brzojavnih pozdravov.

V Ljubljani, 10. avgusta.

Narod slovenski pač ne more nikakor vesel biti položaju, v kakeršnem se nahaja. In k nevé-

selim domačim odnošajem družiti se žalostni pogled po vsem obzorju slovanskih plemen. Žalostne razprtije in mržnje, katere pri nas vse javno življenje, pojavljajo se skoro pri vseh ostalih slovanskih narodih ter ne pripuščajo, da bi katerakoli slovanska veja procvitala na solncu sreče in ljubelega miru v veselje in okrepitve družih. Staro prokletstvo nesloge, katere je na slovanske narode navalila stoletna nadloga, še doslej ni iztrebljeno.

Poleg smrtonosnega pritiska madjarskega, pod katerim ginejo Slovaci pod zeleno Tatro, vidimo povsodi v prosoh neprijateljev poganjati peklensko seme neprijateljev, a to ne samo pri nas in v Hrvatih, temveč tudi na Češkem. Srbija je razdvojena vsled raznih notranjih bojev.

Kaj se dogaja na Bolgarskem, kake ljute borbe pretresavajo mlado to državo, obelodanila je minole dni pravda zoper vodje opozicije in usmrčenje štirih zarotnikov. In največja slovanska država trpi vsled največjih nadlog in nepopisne bode. Jedva je pretrpela posledice lanske slabe letine, postala je zopet žrtev najstrašnejše epidemije, katere mori in uničuje dan za dnevom na stotine ljudij v južnih pokrajinah.

Vrh tega traje ondi dalje zgodovinska usodna razdvojenost rusko-poljska brez nadeje, da bi se kdaj obrnilo na bolje. Ta razprtija žalosti vsako pravo slovansko srce, polaga temne sence svoje na slovansko-poljske odnose ter vzbuja v Poljaki, zlasti vsled političnega položaja v državnem zboru, nezupljivost in razdraženost, kakor da ne samo nekateri politiki, temveč vsi avstrijski Slovani odobravajo nasilstva, katere provzroča ruska vlada Poljakom in katerih še rusko nezavisno častništvo neče zagovarjati.

„Za svojo rodoljubno in slovansko dolžnost smatramo“, pravi „Hlas Národa“, „da to prevaro, katere ima povsem vnanje vzroke, pojasnimo in zavrnemo. Smatramo to za svojo dolžnost že zaradi tega, ker je ideja slovanske vzajemnosti, kakeršna se je izcimila iz ognjenih sre in idejalnih

## LISTEK

### Stari Rim.

Zgodovina svarečim glasom pripoveduje o kastrofah, katerim so tekom vekov podlegli vsi Babiloni brez razločka. V vzgled navajamo paganski Rim po opisu slavnega apologeta Weissa.

„Državna uprava — piše Weiss — rimska je bila prečudno vrejena; zakonov je bilo nebrojno število, vojske, uradništva neizmerna množica. Javni red je čuvalo mnogobrojno in izborno organizovano policijsko stražništvo; trgi, javni prostori, ulice, javna poslopja in gostilne so bile po dnevi in po noči pod najskrbnejšim nadzorstvom; da i lekarne in strupi so bili pod uradno kontrolo. Rim je imel svoje dvorne in mestne zdravnike, vsak mestni oddelek je imel svojega okrajnega zdravnika. In kako vzorno je bilo osnovano tajno redarstvo, pod kojim se niti kristijani niso mogli skrivati dolgo. Tajno redarstvo je bdelo celo nad mislimi občanov! Nijeden prebivalec ni bil varen v svoji hiši pred tajnimi sleduhi, kajti celo stene so imele oči in ušesa. Kdor je bil vaju tacega reda in je bil dovolj imovit, živel je lahko samopašno, mogel je hoditi v gledišče ali v cirkus, ker sov njega odsotnosti hodile po

mestu mnogobrojne orožniške patrolje, da bi prazni domi ne bili oropani. Brez skrbi se je mogel vračati iz gledišča domov in mirno zaspiti, kajti dobro organizovani zbor gasilcev in čuvajev bdel je zaradi ognja in lopovov.

Kdor je tedaj imel dosti denarja, mogel je v Rimu lagodno živeti, kakor dandanes v Parizu, in denarja je bilo v Rimu dosti, ker so se iz vsega sveta zakladi stekali tja. Če pomislimo, da je Pompej samo iz jeruzalemskega templja odnesel velike zaklade, in če je mala židovska dežela imela mnogo teh zakladov, koliko se jih je stoprav ondi nakopičilo iz družih pokrajin in držav. Običajno pohištvo bogatega Rimljana je moralo biti izgotovljeno umetelno od zlata in z dragimi biseri odičeno. Biserov je bilo toliko, da so ž njimi obijali podplate in jih vdevali v tla. Dostojanstveniki so imeli svoje obrazarne, muzeje polne soh in družih umetelnih predmetov, in zbirke biserov in žlahtnih kamnov. Imovitejši so posnemali ubožnejši, kateri so trošili velikanske svote za umetelna dela, seveda je bilo mnogo teh umotvorov tudi — ponarejenih.

Stanovanja Rimljanov so bila jako dragocena. Palače rimskih dostojanstvenikov so se primerjale lahko malim mestom. Vsaka palača je morala obsežati vse to, kakor srednje mesto, samo radi tega,

da je jeden in isti gospodar imel vse doma: jahalšče, trg, park, ribnike, potočke, kopališče, vodomete in zverinjake. Največji luksuz uganjali so v ribarstvu. Posestnik je hotel prekašati posestnika v nakopičenju umotvorov. Marsikateri je imel na svojem dvoru toli soh, da Juvenal govori o marmornih vrtovih. In mala mesta niso hotela zaostajati v tem oziru za večjimi. Mestece Volsinia je brojilo 2000 javnih soh, Rhodus 3000. Skaurovo gledišče, koje je bilo zgrajeno v jednom mesecu, je imelo 360 slopovih soh in 3000 bronastih sošek. V poslednji dobi sta bila v Rimu dva kolosa, 22 velikanskih je bilo na konjih, 80 soh pozlačenih, 74 slonokoščenih soh, 3785 bronastih in nad 10.000 marmornih soh. Prava bajna potratost se je izvajala z marmorom. Najdragocenejši marmor je bil iz Numidije, Libije, Egipta, Frigije, Karije, Prokonazije, od kojega so Rimljani gradili svoja poslopja. Nepopisno krasna so bila javna kopališča, teh je bilo v Rimu 856. V Antonijevih kopaljih je bilo 1600 sedežev od uglajenega marmorja, v Dioklecijanovih še jedenkrat toliko. Rim je imel 423 templjev in 1352 vodnjakov. Rimljani so skoro po vsem širnem svetu osvedočevali stavbinsko umetnost z dragocenimi gledišči in amfiteatri. Vse cesarstvo je bilo premeženo in spojeno z dragimi cestami in mostovi.

mislij buditeljev naših, ideja bratske pomoči in skupnega delovanja, bratskega sočutja in skupne obrambe, in tu bi se pred vsem izneverili tej veliki ideji, ko bi hoteli odobravati, ako vlada jednega plemena — ne pa narod — tlačí in gnete drugo slovansko plemo.

Pri nas sledimo z največjo nevoljo pritiske, kakeršne poljski živelj more prenašati pod nemškim jarmom na Pruskem, kjer je moloh ponemčevanja odpravil poljščino iz ljudskih šol ter na poljski zemlji naseljuje nemške koloniste. Toda mi občutimo tudi globoko sožalje s Poljaki, zdihujočimi pod nasilstvi petrograjske vlade in pomilujemo hudo borbo, kakeršno imajo Poljaki za svoje živobitje pod železnim žeslom ruske samoderžave, katera sama sebi prizadeva največji udarec, ker je nezmožna. da bi odpravila stoletno rusko-poljsko razdvojenost. Velika prevara, da, huda prevara je, ako se misli na Poljskem, da se na Češkem odobrava ali da se strinjajo z rusko vladno metodo proti poljskemu življu.

Ako se pri nas pri zmedenih političkih odnosih oglašajo iznova glasovi, da Poljaki pri vseh prilikah stojé na strani dunajske vlade in da so nekak ovladujoč živelj večine v državnem zboru, vendar zdravi ljudski razum priznava in umeva to avstrijsko politiko poljsko. Razdeljeni po treh močnih državah, trpé na Ruskem in na Pruskem vsled tlačenja brez mere in konca. Konstitucijska Pruska in absolutistiška Ruska ne odstopita ni za ped od svojih starih načel, da poljski živelj mora biti zatrt in uničen.

Samo v Avstriji živečim Poljakom so za njih narodni razvoj odnosi ugodnejši. V Galiciji — ne gledé seveda na socialne razmere njene — ima narodnost poljska trdno zavetišče in je središče in ognjišče vseh redoljubnih poljskih naporov, od koder Poljaki zajemajo tolažbo in novo moč v obrambo svojih koristij. Kaj čuda, ako gališki Poljaki, ne zanašaje se na naključja in hazardništvo, na načelih razumnosti utrjujejo obstanek svoj v Avstriji? One besede, koje so poljski poslanci pri raznih prilikah izjavljali v svoji lojalnosti, naklonjenosti in hvaležnosti do Avstrije, pohajala so izvestno iz najglobokejšega prepričanja, iz srca, a ne iz samega političkega preračunjenja.

Vsa narodna in politička organizacija Poljakov v Avstriji, njih razsodno postopanje, vse to more i drugim politikom biti v resno poučenje. Tudi med Poljaki doma so stranke, tudi ondi so več ali manj ostri prepiri o raznih političkih nazorih, toda gledé na skupne koristi stoji poljska delegacija kot jeden voj, imponujoč s svojo lastno složnostjo in složnostjo ljudstva, koji stoji za njo.

In baš v tej organizaciji in v tem razsodnem vedenju politike poljske delegacije treba uvidevati velike, trajne in vedno se še množéče vspehe Poljakov, kateri so si priborili s to razumno in pametno politiko tako trden in zagotovljen obstanek, da ni mladočeška politika, vsled koje pričenjajo trpeti vsa slovanska plemena v Avstriji, ni mogla in ne more škodovati Poljakom...

Iz polnega srca želimo i Slovenci Poljakom te vspehe, to trdno stališče, koje so zavzeli v avstrijskem parlamentarnem življenju, ker so je pridobili s svojo dosledno, od vsega naroda podpirano politiko. Ta politika ni v škodo, ako je poljski narodni ponos postal prislovica, v kojem se Poljaki odlikujejo nad vsakim drugim slovanskim narodom. Ne hoté se nam pri razmotravanju njih vspehov vriva misel, da so avstrijski Poljaki med vsemi slovanskimi plemení v Avstriji edini našli ono pravo pot, po koji imajo hoditi pod tujim jarmom zdihujoči narodi, da si ohranijo svojo sedanost, osigurajo bodočnost in varnim korakom dospé do svojega cilja, jednotnega cilja, koji je želja vseh Slovanov v tej državi, da postane namreč Avstrija močno zaščitje njih narodnega razvoja, njih po pradedih podedovanih pravic in vseh kulturnih in političkih idejalov!

## Političim pregled.

V Ljubljani, 10. avgusta.

### Notranje dežele.

**Pražakov odstop.** „Czas“, glasilo poljskega kluba, izraža nado, da se bode kmalu imenoval nov minister za Češko, kateri naj bi se pa vzél izmej konservativnih veleposestnikov ter v ministerstvu oviral, da levica ne dobi popolnoma odločujočega vpliva. — „Gazeta Narodova“ pa pozivlja Staročehe, da stopijo zopet bolj v javno življenje. To je njih sveta dolžnost. Ta list piše jako pikro proti Mladočehom, zlasti proti Vašatyju, ki je dal Rusiji prav, da zatira Poljake, in s tem pokazal, da češko svobodomiselno stranko vodijo politični sebičeneži, ki za svoje sebične namene izkoriščajo nenaravni položaj češkega naroda. — Te pikre pisave mi ne odobravamo, ali jasno nam kaže, da se zadnji čas odnosi mej Mladočehi in Poljaki neso izboljšali. Po tem takem je le želeči, da se sedaj, ko je odstopil Pražak in se pokazal razpor mej veleposestniki, zjedinijo na Češkem vsi zmerni elementi in zopet naredé dobre odnose s Poljaki, ker sicer je vsekako pričakovati, da Nemci dobé povsod odločilno besedo.

**Kranjski poslanci in Istra.** V svojih člankih o položaju se „Slov. Narod“ huduje, ker je naš dunajski dopisnik pisal, da se kranjski poslanci ne bodo toliko brigali za Istro, ko Laginja in Spinčič hodita svoja pota. Ali „Slov. Narod“ morda že spoznava, da politika teh dveh poslancev ne bode vspešna, ali kali? Sicer bi mu pač ne moglo biti toliko na pomoči kranjskih poslancev! Da naši slovenski poslanci nimajo veselja, za Istro se toliko zanimati, je čisto naravno. Ko bi se v istersko politiko vtikali, skušala bi Spinčič in Laginja svoje nevspehe po vzgledu Mladočehov zvrčati na kranjske poslance. Pač bodo kranjski poslanci vselej radi pritekli isterskima zastopnikoma na pomoč, ko se jedenkrat sama prepričata, da s svojo separatistično politiko nič ne opravita. Sicer se pa kaj čudno podaje baš „Slov. Narod“, da zahteva, naj bi se kranjski poslanci več zanimali za Istro, ker ni tako dolgo, ko je trdil, da se Štajerci nimajo vtikati v kranjske zadeve. Po teh „Narodovih“ načelih, katerih pa seveda mi ne odobravamo, bi se tudi kranjski poslanci ne smeli zanimali za Istro. Sicer bi pa tudi kranjskim poslancem bilo težko za Istro kaj doseči, ker bi omenjena poslanca s svojo separatistično politiko delala le ovire. Vrivati svoje po-

moči naši poslanci tudi g. Spinčiču in g. dr. Laginji ne morejo, ko sta se sama od njiju ločila in tako dala razumeti, da za njiju pomoč ne marata.

**Shod zatiranih narodnostij** priredi se bajé na Dunaju. Tega shoda se udeležé Slovani in Rumuni iz obeh državnih polovic in pa ogerski Nemci. Tako poročajo hrvatski in mladočeški listi. Shod bode bajé sklenil, da v posebni spomenici sporočé težnje zatiranih narodnostij cesarju. Proti takemu shodu mi nemamo nič in celó želimo, da bi se na njem doseglo kako sporazumljenje gledé bodočega skupnega postopanja. Odobravati pa nikakor ne moremo, da bi shod sklepal, naj se kaka spomenica pošlje evropskim državam, kakor priporočajo mladočeški listi. Taki koraki bi se ne vjemali z avstrijskim patrijotizmom in bi tudi ničesa ne koristili. Levičarji in Madjari bi le dobili lepo priliko, Slovane proglasiti za državni nevarne ljudi.

**Kmetska stranka na Češkem.** Glasilo te stranke, „Selské Noviny“ daje razumeti, da bode pri prihodnjih volitvah ta stranka postavila svoje kandidate. To te stranke ne bode strašilo, če jej očitajo, da dela razpor. Mladočehi so tudi odločili se od Staročehov in delati razkol. Kmetska stranka bode zagovarjala češko državno pravo in agrarne reforme ter bode v pravem pomenu radikalna stranka. Mi nič posebno veselo ne pozdravljamo nove stranke, ki utegne še Mladočehom biti nevarna. Z novo stranko se bode napravil še večji razpor na Češkem. To razcepljenje čeških narodnih močij bode pa le Nemcem v korist.

### Vnanje države.

**Srbija in Bolgarija.** Dosedaj v Srbiji neso toliko pozornosti obračali na diplomatične spise, ktere priobčuje bolgarski vladni list. Rusoljubni listi že zaradi Rusov neso marali mnogo pisati o tem. Sedaj je pa „Svoboda“ priobčila nekaj aktov, ki se tičejo Srbije. Iz njih je razvidno, da je Rusija delala proti sedanji srbski dinastiji in skušala spraviti na prestol Karadjordjevića. Metropolitu Mihaelu je bila 1884. leta dala deset tisoč frankov, da deluje v ta namen. Ker je iz teh aktov razvidno, da se je Rusija tudi v srbske notranje zadeve bolj mešala, nego se spodobi kaki tuji državi, mora biti srbskim državnikom mnogo ležeče na tem, da se izvé, so li priobčeni spisi pristni, ali ne, da bodo po tem uravnali svojo politiko.

**Bolgarija.** Tudi več potnih listov je „Svoboda“ priobčila, ki so jih ruska zastopništva dala raznim ljudem, da so mogli v Bolgarijo. Ti potni listi so narejeni tako, kakor se potni listi dajo imenitnejšim diplomatičnim osebam. Seveda da so se glasili na napačno ime. Ta stvar pa ni tako nova, ker so že poprej bili našli pri ljudeh, ki so jih prijeli v Bolgariji, ruske potne liste in se preverili, da Rusija skuša z vsemi sredstvi pridobiti vpliv v Bolgariji.

**Srbija.** Naprednjaški shod v Arandjelovcu je bil dobro obiskan in se je izrekel proti vladni politiki. Radikalci so zadnje dni tudi imeli več shodov. Vsi ti shodi so bili jako slabo obiskani. Več veljavnih mož je zadnji čas odstopilo od radikalne stranke.

**Anglija.** Prestolni govor je politično jako indifrenten. Konstatuje se, da je parlament v zadnjem zasedanju dela že dovršil, in torej ni potrebno, da bi sedaj še dolgo zboroval. V prestolnem govoru se pa izraža nada, da bode marsikaj koristnega sklenil, ko se snide v prihodnje zasedanje. Iz tega se vidi, da bi vlada rada ministersko krizo zavlekla do prihodnjega zasedanja. Opozicija pa s tem ni zadovoljna in Asquith je že predlagal, da naj sedanja vlada odstopi, ker nima zaupanja narodovega. Vlada bi rada pri adresni debati prisilila Gladstona, da se izjavi o svoji irski politiki, toda angleški li-

Rim je imel najvzorneje vrejene vodovode in kanale. Naši stavitelji še dandanes ne mogó dosti občudovati stavbenega umetelstva Rimljanov, kateri so doslej gledé umetelstva in mehanike nedosežni. Naj poskusi novodobni arhitekt s svojim parom in dovršenim strojništvom prenašati ogromna bremena, kakeršna sta prenašala Neronova dvorna arhitekta: Sever in Celer, koja sta v njegovem zlatem domu zgradila orjaški obok nad jedilnico, in sicer tako, da se je po noči in po dnevi sukal okolu svoje osi (Sueton)!

Toda vse to je malenkost v primeri z glediščem, koje je zgradil v Rimu Seribonius Curio v dvojnem ovalnem krogu, vánj je šlo 50.000 gledalcev. Kedar se je namreč v obeh oddelkih prestalo igrati dopoldne, zasukali so popoldne oba okolu osi, ne da bi se bili ganili gledalci s svojega prostora, in sta torej oba tvorila amfiteater za 100.000 gledalcev. Čuda ni, kakor pripoveduje Plinij, da je tedaj nastal rék: Kdor ni videl Rima, ni videl še solnea.

Gledé na gizdavost in zapravljivost pri slavnostih in igrah z Rimom ni mogel tekrovati noben narod ni pred njim in ni za njim.

Vsak dan so se vrstile nove igre, baleti, gladijatorjev borbe, pomorske bitke na umetelnih jezerih,

koncerti, dirke i. dr. Krasota, dičenje in lepotičje je presegalo vse meje, da se še misliti ne dá. Po arenah so se dopoldne prirejale borbe z zverjadjo, a takoj na to spustili so varjo vodo, zapahi so se odprli in na torišče priplule so ladije z boritelji; vodo so zopet izpustili, a radi boljšega spanja nastopili so gladijatorji. Po glediščih so bili stroji za letanje in skrivanje pod oder. Predvajali so izurjene pse, piščoče grške slone, zajce loveče leve, ukročene ture, kateri so ko medvedje plesali na zadnjih nogah.

Zdaj pa poslušajmo, kako je bilo zvunaj Rima. Grška je bila skoro opustošena; prej obljudena mesta bila so prazna in sohe prepeljane v Rim. Poljedelstvo je hiraló. Megalopolis, stolno mesto Arkadije, koje je nekoč oborožilo 15.000 mož na vojno, ležalo je razsuto. Od starodavnega Panopolisa je ostalo samo nekoliko kolib. Mikene, Tebe, nekoč tako imovite in razprostrane, so izginole z zemeljskega površja. Sveto mesto Delos je postalo mrtvo mesto, ker je izumrlo njega stanovništvo. Atene so se premenile v puštinjo. Grška je bila tako izljudena, da cesarji niso mogli ni 3000 težkih oborožencev nabratí za vojsko po deželi.

In istotako je bilo na Laškem; povsodi je vse pogoltnil Rim. Brutium in Lukanija postali ste puštinji; Apulija je bila popolnoma opustošena dežela

na Laškem. Kamor se je oko ozrlo po polju, raslo je na njem divje grmičevje, v njih so se pa skrivale ujede in zverjad.

Se huje je bilo na severu, v Galiji, Akvitaniji, Burgundu in v Reciji. Ko so pozneje krščanski apostoli došli v te kraje, našli so mestu nekdanjih obljudenih mest — puštinje in gozde. Povsodi je vse izsesal orjaški polip — Rim!

Gozdi so se pomikali v doline in reke so obratno stopale iz svojih strug, preplavljajoč v svojem okoliši rodna polja, travnike in vrtove, in kjer je jednoč bival marljiv, delaven ljud, ondaj so se utaborili volkovi in turi. Rim je po svojih deželah gospodaril — roparsko. Kdor je mogel, rinil se je v Rim, kjer se je poživinil in gineval v strastih; kdor pa radi nedostatka ni mogel v Rim, naselil se je ondi, kamor ni segala oblast Rima.

Brezmejni kapitalizem je že pred 2000 leti ovladal Rim ter osiromaševal podložne narode. Toda baš s tem si je izkopal svoj grob.

Torej zgodovina uči, da velika mesta neso samo kulturna središča, iz katerih se odtekajo življenje, moč in blaginja po deželi, temveč tudi gnezda človeških strastij, potratnosti in izprijenosti, ki se kakor kuga širijo med prebivalstvo po deželi.

beraleci ne marajo dolge debate. Gladstone najbrž svojih načrtov ne bode razkril, če ga ne bodo prisilili Irči sami. Irski vodja Mac Carthy se je že izjavil, da Irči zahtevajo v prvi vrsti svoj parlament, potem pa, da se začne preiskava zaradi pregnanih zakonikov in političnih vjetnikov. Odločno je pa obsojal dosedanja irsko politiko. Sedanji ministerski predsednik pa misli Gladstone-u delati vse mogoče ovire. Pred vsem misli gorenjo zbornico pridobiti proti novi vladi. Pri adresni debati je že naglašal, da ima gorenja zbornica jednako zakonodavno oblast, kakor spodnja, in da je njena dolžnost, naj se z vso odločnostjo upre novim teorijam in spekulativnim naukom. Njegove besede so bile seveda pred vsem naperjene proti irskemu vprašanju. Konservativci vedo, da v spodnji zbornici proti Gladstone-u dosti ne opravijo, zato pa hočejo boj poskusiti v gorenji zbornici. Poslednja mu itak ni posebno naklonjena, ker se je nekoč izrazil, da bi jo preustrojili ali pa odpravili. Ko bi Gladstone imel malo večjo večino, bi tudi sedaj prišlo še na vrsto vprašanje o odpravi gorenje zbornice, če bi delala velike sitnosti.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. avgusta.

(Imenovanje.) Pristav okrajnega sodišča v Metliki g. R. Doležalek je imenovan pristavom pri okrožnem sodišču v Novem Mestu in avskultant v Novem Mestu g. J. Šumer je imenovan pristavom pri okr. sodišču v Metliki.

(Frančiškanska provincija) sv. Križa je po svojih zastopnikih danes v tukajšnjem samostanu zopet izvolila provincijalom č. g. o. Placida Fabijani-ja; kustos je č. gosp. o. Stanislav Škrabec, definitorji č. gg. oo. Tadej Gregorič, Kalist Medič, Basilijs Dolinar in Romuald Jereb.

(Novo sv. mašo) bode daroval prihodnji ponedeljek, v praznik Vnebovzetja Matere Božje, v župnijski cerkvi sv. Petra v Ljubljani ob 9. uri novomašnik goriške nadškofije, tukajšnji rojak čast gosp. Ivan Leben. Slavnostni govor bode imel velečast. gosp. dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici.

(Nevarno zbolel) je č. g. Miha Gogala, župnik v Stari Oselici; zadnjikrat je maševal dne 17. julija, a iz cerkve so ga morali peljati. Priporoča se v molitev gg. tovarišem in prijateljem.

(V Zagrebu) se te dni vrše občinske volitve. Obe opoziciji sta se združili in v ponedeljek v tretjem volilnem redu zmagali z veliko večino.

(Proti živinski kugi.) V kratkem bode objavljen zakon, ki določa sredstva proti kugi in stopi v veljavo dne 1. oktobra. Najvažnejša določba tega zakona je, da se morajo pobiti vse okužene živali in da lastnik dobi 95% odškodnine, če vestno izvršuje vse ukaze proti kugi in o pravem času naznani bolezen. Če pa tega ne stori, potem dobi le izkupilo za pobito žival, plačati pa mora od tega vse troške cenitve, komisije in razkuženja. Torej pozor živinorejci.

(Častnim občanom) imenoval je občinski zastop preserski prečast. gosp. zlatomašnika Ignacija Podobnika, ondotelega župnika, v hvaležno priznanje njegovega neumornega delovanja v prid župljanov, ter mu bode izročil krasno diplomu, izvršeno v „Katoliški Tiskarni“. Diploma je izpostavljena na ogled v izložnih oknih „Katoliške Bukvarne“.

(Trgovska šola) gosp. ces. svetnika Mahra v Ljubljani je v minoletem šolskem letu imela 218 gojencev, od teh je bilo 95 s Kranjskega, 25 iz Srbije, 16 s Primorskega, 15 s Stajerskega, 12 iz Italije, 11 s Hrvaškega, 9 s Koroškega, 7 iz Dalmacije, 6 s Tirolskega, 5 z Ogerskega, po 3 s Češkega in Nižje-Avstrijskega, po 2 iz Istre, Bosne, Grške in Afrike, po 1 iz Makedonije, Rusije in Azije. Po narodnosti je bilo 77 Slovencev, 56 Nemcev, 33 Italijanov, 30 Srbov, 14 Hrvatov, 5 Grkov in 3 Čehi.

(Lepa šolska slavnost) se je vršila dne 3. t. m. v Skoecijanu pri Turjaku, ko je bilo dogotovljeno prostorno novo šolsko poslopje. Slavnosti se je udeležil tudi blagorodni gospod vladni svetnik in okrajni glavar J. Mahkot, na čegar priporočilo je znana dobrotnica gospa Hočevnarjeva v Krškem za to šolo darovala 2000 gld.

(Vabilo) k javnemu pripravljalnemu katoliškemu shodu, ki bode dné 15. avgusta t. l. popoldne ob polu štirih v Cirknici „pod lipo“ pri župnijski cerkvi. — Vspored: 1. Nagovor predsednika začasnega odbora. 2. Volitev predsednika, treh podpredsednikov in dveh zapisnikarjev. 3. Govor gosp. dr. Gregoriča: „O namenu prvega slovenskega

katoliškega shoda“. 4. Govor gosp. A. Kalana, stolnega vikarja: „O katoliški zavesti“. 5. Govor gosp. Ivana Podboja, župnika planinskega: „O gospodarskih razmerah na Notranjskem“. 6. Zaključenje shoda po predsedniku. — Ko bi bilo vreme deževno, vršil se bode shod v prostorih g. Ivana Žitnika, župana cirkniškega.

Začasni odbor.

(Pevska slavnost v Šoštanj.) Vsa čast. pevska društva, naše gospode poverjenike kakor tudi pojedine pevce, kojim smo poslali pesmi za letošnjo slavnost, prosimo uljudno, da jih blagovolijo k slavnosti seboj prinesiti, sicer bode pomanjkovalo se-kiric. Tudi pevska znamenja naj se doma ne pozabijo. Tisti izvršujoči člani, ki še nimajo našega pevskega znamenja, morejo si ga dobiti na dan slavnosti za 30 kr.

Odbor.

(Nesreča.) V ponedeljek popoldne je na Viču žena Ana Sluga v skednju stopila k stroju, s katerim so mlatili žito. Stroj jo zgrabi za obleko ter jej zlomi roko in nogo. Žena je prav nevarno ranjena.

(Pobijajte muhe!) Muhe večkrat zanesó in razširijo kužne bolezni, posebno pa kolero. Zato velja óni opomin posebno sedaj, ko se na vzhodu razširja kolera.

(Pri občinski volitvi) v Božjakovem v črnomaljskem okraju je izvoljen županom Josip Matjašič, svetovalci pa Marka Nemanič, Martin Slanc, M. Vukšinič in Ivan Matkovič.

## Narodno gospodarstvo.

### Zgodovinske črtice o izboljšavah v poljedelstvu.

Spisal kulturni zemljemerec A. Čadež v Ljubljani.

(Konec.)

Da vidimo, kak zaklad brani Ogersko, pogledimo sledeče statistične podatke, kateri kažejo le površino večjih, za obdelovanje sposobnih močvirij. Zemlje, katero poplavijo Donava, Maroš, Vaga, Tisa, Sava, Drava, Kulpa, tukaj še v poštev ne jemljemo.

Močvirje Hanvag, ki je del Nežidskega jezera, obsega 34.500 ha; na njem raste le trstje in bičje. Že cesar Galerius ga je menda skušal v Donavo speljati, ker so pa prekope zanemarjali, narastlo je zopet v teku časa, in v jednajstem stoletju dali so mu ime „Novo jezero“. Knez Eszterházy in nadvojvoda Karol poskusila sta kot bližnja posestnika zemljo osušiti ter sta naredila 17.280 ha rodovitne zemlje iz močvirja, potrošivši za vsak ha močvirja povprečno 10-50 gld.

Eksedsko močvirje v Szatmarskem komitatu obsega 34.500 ha ter je čisto neobdelano in s trstjem in ločjem pokrito. Szernsko močvirje v bereškem komitatu veliko je 16.500 ha in še tudi ni osušeno. Fekete-Eger-Mochar v ogočskem komitatu pokriva 1680 ha zemlje. Pahača v Sremu, katero je že cesar Probus skušal osušiti, obsega 8640 ha lepe zemlje. Grof Ele dal je v novejšem času rimske prekope zopet odpreti ter je tako osušil okrog 576 ha zemlje.

Velik del banatskih močvirij, čajkitskih batalij in banatskih mej osušilo se je od časa Marije Terezije, vendar je še veliko neosušenelega sveta.

Močvirje Sarét pokriva med bekeškim in vihar-skim komitatom 40.320 ha rodovitne zemlje.

Na sremski meji je več kvadr. milj najlepše zemlje pod vodo, in sicer blizu jardiškega prekopa; ob času Rimljanov bilo je tukaj najrodovitnejše polje, ker so skrbeli za osuševalno napravo. Lonja na Hrvatskem pokriva na nekem mestu pri Čemer-nici 5760 ha, v vsem svojem toku pa okrog 11.520 ha.

Leta 1810 skušali so vrediti Sar, Sio, Kapoč, in preprečiti preplavljenje Donave med Pakčem in Batom, ter so osušili 193.400 ha. To delo se je zvršilo pod vodstvom grofa Franca Zieby-ja in s porazumljenjem sosednih posestnikov. Za ha plačalo se je le 12 gld. stroškov.

Na spodnjem koncu blatnega jezera nareja reka Sar velika močvirja, katera je speljal cesar Valerijan v Donavo. Zopet so začeli osuševati leta 1680; zelo vneto tudi od leta 1811—1825, ko so dokončali palatinski prekop.

Vsa dolžina za to potrebnih prekopov znaša 160.000 m, ki so 3-5—4-5 m široki in 2-8—7 m globoki.

S tem se je osušilo 40.200 ha močvirja. Po sijskem (Sio) prekopu je odpadla voda blatnega jezera za 1 m; to delo se je vršilo od leta 1821 do 1835 ter so pridobili 50.000 ha rodovitne zemlje. Več manjših močvirij ne moremo zaradi pčlega prostora omeniti; izračunali so pa, da je na Ogerskem 1.200.000 ha rodovitne zemlje pod vodo.

Najbolj čuditi se pa moramo, ker se je našeto osuševanje zgodilo s slabimi tehničnimi močmi, ne da bi bila vlada k delu kaj izpodbujala ali delo podpirala; delo se je zvršilo z združenimi močmi zasebnikov.

Pred leti je izdelal velezaslužni grof Štefan Széheny črtež po katerem bi se Tisa pravnila; dobilo bi se 11.500 km<sup>2</sup> rodovitne zemlje, katere zdaj ne morejo zaradi preplavljenja Tise obdelovati. Dela se je krepko poprijel; vlada mu je dovolila podpore ter je naročil slavnemu benečanskemu inženirju Pabéocapi, da naj izdela potrebne načrte. Z zelo malimi troški 800.000 gld. osušili so 110.000 ha poplavljenega. Po revoluciji leta 1848 ni mogel delavni izumitelj črteža dela nadaljevati, ker ga je ovirala huda bolezen, in tako je reč zaostala.

Avstrijsko ministerstvo je prevzelo pozneje to delo ter je poslalo vladnega inženirja, da delo vodi; ta je nadaljeval delo tudi še pod ogersko vlado.

Ko je pa leta 1882 Tisa pokončala Szegedin, poskusili so nove načrte za ravnavo te reke; toda pokazalo se je, da so bili napačno izdelani in škodljivi, zato so delo opustili, potrošivši zanj več milijonov.

Tudi zaježevanje in obdelovanje zemlje med izlivom Tise in Kubine ob Donavi, katero je začelo c. kr. vojno ministerstvo že pred samostojno ločitvijo Ogorske, ni imelo boljšega uspeha, ker so bili črteži in izpeljava pomanjkljivi; zavrnel se je velik kapital, ki je bil namenjen za to delo.

V najnovejšem času spoznalo je ogersko ministerstvo potrebnost zemlje ter je ustanovilo v ministerstvu oddelke poljedelskih inženirjev, ki začenjajo delo z veliko previdnostjo in marljivostjo, po najboljših vzgledih inozemskih, zlasti Bavarske. Mladi moške vzgojujejo se za izvrstne poljedelske tehnike, ki z največjo skrbjo izvršujejo povsod vsako leto obsežnejša osuševalna dela na veliko zadovoljnost privatnih posestnikov in posameznih občin.

Na Avstrijskem ni še prav vrejenega poljedelstva, dasi imamo ministerstvo za poljedelstvo, ampak izročeno je deželnim poljedelskim družbam, katere ministerstvo pičlo podpira; zato pa imajo te družbe zelo malo uspehov, izvzemši Češko, Štirsko in Koroško, kjer je vodstvo te družbe v spretnih rokah.

## Raznoterosti.

— U mor škofa iz Foligna. Morilec, ki je umoril na železnici škofa iz Foligna, so že dobili, in ta je ključar Poggioni. Pri njem so našli škofov prstan. Morilec je ubil škofa s kladivom ter mu strl lobanjo in tilnik. V kupeju je bil strašen prizor. Vse je bilo krvavo in oprava sémtertja razrušena in raztrgana, iz česa se vidi, da se je škof jako hudo branil. Čudno je, da sprevedniki niso ničesar slišali. Morilec je škofa ubil zaradi tega, da ga oropa, ker manjka velikega zlatega križa in dragocenosti. Kako je morilec se splazil v železniški voz in kako je potem ušel, še ni prav pojašnjeno. V Assisiji ga je videl neki železniški služabnik, ko si je umival roke.

— Napredek katoličanstva v Japanu. V Japanu se število katolikov vedno množi, če tudi se delajo razširjenju katoličanstva velike težave. Od 15. avgusta 1890 do 15. avg. 1891 je v Japanu 382 odraslih oseb pristopilo h katoliški veri. Sedaj misijonarji začno izdajati poseben katoliški list. Ta list je tem potrebnější, ker je v Japanu že 716 listov, ki pa ni nobeden katoličanstvu prijazen.

— Amerikansko. V Kaliforniji živi zdravnik, ki naznanja, da plača polovico pogrebnih stroškov za vsacega bolnika, kateri umrje v njegovi oskrbi.

## Telegrami.

**Dunaj, 10. avgusta.** Uradni list je objavil ministersko naredbo, s katero je prepovedana uvožnja in prevožnja sadja, zelenjave itd. iz Rusije; dalje naredbo finančnega ministra, s katero se bode koncem tega leta ustavil v prometu dosedanja sreberni denar in vladno naredbo o izvršitvi klavzulé gledé vinske carine.

**Dunaj, 10. avgusta.** Avstro-ogerski poslanik v Berlinu, grof Szechenyi, v kratkem odstopi. — Danes je bila podpisana trgovska pogodba s Srbijo.

**Lino, 9. avgusta.** Pri prvi slavnostni seji katoliškega shoda je grof Karol Schönborn pozdravil zbor v imenu katoliških družtev na Češkem, dr. Orterer v imenu katolikov v Nemčiji. Shod je sklenil udanostna telegrama na cesarja in papeža.

**London, 9. avgusta.** Gladstone je v spodnji zbornici izjavil, da gledé Irske mora veljati državna nadvlada. Irska dobi popolno avtonomijo, irski poslanci pa ostanejo v angleški zbornici.

Umrl so

V bolnišnici:

6. avgusta. Jakob Magister, dninar, 38 let, nephritis.

## Tu je!

7. avgusta

Pri **Stonu**: Tedeschi; Alič, duhovnik; Anney, trgovec, iz Trsta. — Pick, trgovec, z Dunaja. — Aussetz z nečakinjo, in dr. Varda s Krškega. — Seitner, poročnik, iz Černovca. — Varerio, zasebnik, s soprogo, iz Pulja. — pl. Heinzl iz Budimpešte. — Pavlič, mestni župnik, iz Kostanjevice. — Lončarič, stavbeni podjetnik, iz Sece. — Prossinagg, tovarnar, iz Hrastnika. — Dürler iz St. Gallen-a. — Gombo, trgovec, iz Budimpešte.

8. avgusta.

Pri **Maliču**: Rossi, zasebnik; dr. Turner; Jahoda, nadinženir, z rodbino; Fischer, Gelussi, Pekarek, Maul, potovalci; Mayr, Kollenz, Eberhard, trgovci, z Dunaja. — Tribuč, trgovec, in Sofija Tribuč iz Braslovca. — Kochel in Hofbauer iz Gornjega Grada. — Jelušič, finančni svetnik, z rodbino; Glasovih, Zenker, Mölich, zasebniki, iz Trsta. — Stalzer, zasebnik, iz Kočevja. — Hanke in Monakovega. — Gerdešič, predsednik okrožnega sodišča, iz Novega Mesta. — Weber, poročnik, in St. Pölten-a. — Zoržini iz Gorice. — Vasio s soprogo iz Spljeta. — Gesell, višji nadzornik, z materjo, iz Budimpešte. — Gaerstner, učiteljica, iz Pulja.

Pri **Stonu**: Paradeiser, zasebnik; Waldstein, generalnoštabni zdravnik, z rodbino; Kaiser, trgovec; Pirzl, zasebnik, z Dunaja. — Maas, Loy, zasebnika, iz Trsta. — Linder iz Pirana. — dr. Schwarz iz Opatije. — Šivic, učitelj, iz Gorice. — Blagosch, pisatelj, iz Berolina. — Možina iz Ilir. Bistrice. — Skočdopole s soprogo iz Časlave. — Rasputnik, z Višnje Gore. — Tobak iz Kerimpuste. — Valko iz Nabolpuste. — Weiser iz Zagreba. — Helmreich, zasebnik, iz Bregence. — Rösner, zasebnik, iz Bukarešte. — Prašnikar, zasebnik, s sinom, iz Kamnika. — Winterstein iz Ulma. — Pair, trgovec, iz Idrije. — Kliner iz Bleda. — Schleffer, poročnik, iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru**: Hildbruner iz Bina. — Hutter in Močnik iz Kranja. — Ogrizek s sestro s Štajerskega.

Pri **avstrijskem caru**: Benedig z Dunaja. — Olšič, potovalec, iz Trsta. — Birk, učitelj, iz Hotiča. — Kmet, učitelj, iz Tržiča.

### Vremensko sporočilo.

| Dan         | Čas              | Stanje                 | Veter     | Vreme | Mokrina na 24 ur v % |
|-------------|------------------|------------------------|-----------|-------|----------------------|
| opazovanja  | razlomljena v mm | toplotomera po Celziju |           |       |                      |
| 7. u. jut.  | 736.8            | 14.8                   | brezv.    | jasno |                      |
| 9. u. pop.  | 735.6            | 27.2                   | sl. jzap. | "     | 0.00                 |
| 9. u. zveč. | 736.2            | 18.8                   | sl. zap.  | "     |                      |

Srednja temperatura 20.3°, za 0.5° nad normalom

### Tržne cene v Ljubljani dne 10. avgusta.

|                | gl. kr. |                        | gl. kr. |
|----------------|---------|------------------------|---------|
| Pšeni-a. hktl. | 6.27    | Špeh povojen, kgr.     | 64      |
| Rež,           | 5.30    | Surovo maslo,          | 74      |
| Jecmen,        | 3.90    | Jajce, jedno           | 2       |
| Oves,          | 2.68    | Mleko, liter           | 10      |
| Ajda,          | 5.80    | Goveje meso, kgr.      | 62      |
| Proso,         | 4.40    | Telačje                | 54      |
| Koruz,         | 4.70    | Svinjsko               | 64      |
| Krompir,       | 2.60    | Koštrunovo             | 36      |
| Leča,          | 10      | Pikane                 | 35      |
| Grab,          | 10      | Golob                  | 16      |
| Pšizol,        | 8       | Seno, 100 kgr.         | 1.69    |
| Maslo,         | 86      | Slama,                 | 1.60    |
| Mast,          | 66      | Drva urda, 4 kub. mtr. | 7       |
| Špeh svez,     | 56      | mehka,                 | 4.80    |

### V zalogi

**J. GIONTINI-JA** v Ljubljani

so ravnokar izšli naslednji 4 zvezki pripovedek od **Hoffmann - Funtek-a**:

**Bog pomaga.** 361 3-2  
**Kako vzgaja usoda.**  
**Kar Bog stori, vse prav stori.**  
**Peter Prostak.**

Vsebinska je zanimiva za mladino in odrasle ter primerna za šolske knjižnice. — Vsak zvezek ima štiri lepe jekloreze.

Cena zvezku 40 kr., po pošti 45 kr. Lepo vezani zvezki po 45 kr., s postjo po 48 kr.

Za osnovo glavnice posebno pripravna  
**4<sup>1</sup>/<sub>2</sub> zastavna pisma**  
 avstrijske  
 osrednje zemlj. kreditne banke

pripoznan postavno kot sirotinskovarna in jamčevine  
 zmožna. Ista so zavarovana po pravilih s hipotekarnimi  
 terjatvami in vrhu tega je porok za nje akcijska glav-  
 nica štirih milijonov goldinarjev.

Obresti teh zastavnih pisem so brez davkov.  
 Ta zastavna pisma prodajamo brez upravnine po uradnem  
 borznem kurzu. 176 (3-2)

**Wechselstuben-Actien-Gesellschaft**  
**WIEN, MERCUR** WIEN Maria-  
 Wollzeile 10. hilfestr. 74 B.

Primerno darilce!

**Kalan:**  
**POVESTI,**  
 slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

**II. zvezek**

izšel je ravnokar ter se dobiva v „Katol.  
 Bukvarni“ in Tiskarni komad po 20 kr.,  
 po pošti 23 kr.

Primerno darilce.

**Službe išče**

v kakem župnišču poštena ženska srednje starosti, ki jo že več  
 let služila za kuharico in ima prav dobro spricovala. 367 3-2

Več pov. uredništvo našega lista.

Uradne  
 in trgovske  
**KOVERTE**  
 s firmo priporočja  
**KAT. TISKARNA**  
 v Ljubljani.

Ponudimo po najnižjih cenah:

**zarezano vstricno ostrešno opeko**  
 najboljše vrste,  
**lončene peči**  
 (specijaliteta),  
**majolika peči**

lepenke (Dachpappe), karbolinej, roman in  
 portlant cement, cevi iz kamenine, nasade za  
 dimnike iz kamenine, ognju protivno opeko  
 in plošče osamljače (Isolirplatten).

Dalje prevzamemo po najnižjih cenah  
 tlakanje z asfaltom, s chammottnimi in  
 cementnimi ploščami.

Odličnim spoštovanjem  
**J. P. VIDIC & Comp.**  
 Ljubljana, Slonove ulice.

**Málinčev sirup.**

Pripravlja se prav skrbno s parom iz najčistejših  
 lepodisečih gorskih máline. Steklenica 1 klg. 65 kr.,  
 male steklenice po 35 kr. Na vago po 55 kr. klg.  
 Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 3<sup>1</sup>/<sub>2</sub> klg.  
 málinčnega sirupa poštne teže, po 10 klg., 20 klg. in  
 40 klg. Steklenica za poskušnje zastoj in franko.

Gosp. lekarnarju  
**G. Piccoliju v Ljubljani.**  
 Kemična preiskava je dokazala,  
 da je Vaš málinčev sirup posebno  
 izvrsten.  
 C. kr. kemiško-fiziološki postaja za preskušanje v Kloster-  
 neuburgu pri Dunaju.  
 Ravnatelj: prof. dr. L. Roesler.

**Piccolijeva lekarna „Pri angelju“**  
 v Ljubljani, Dunajska cesta.  
 Vnanja naročila se proti povzetju svote  
 točno izvršujejo. (265) 6

Prodá se takoj ali dá v našem mnogobrojno  
 obiskovana 358 3-3

**trgovina z jestvinami**  
 v Kočevju, na Glavnem trgu št. 87

radi družbinskih razmer. Trgovina bode pa še življanejša in  
 izdatnejša, ko se otvori dolenska železnica, katera bode po-  
 spešila promet, tudi oživljajoča se trgovina s premogom, ku-  
 rilnim lesom in deželnimi pridelki bode ugodno vplivala na  
 trgovino.

Dasta se tudi za **jako nizko ceno v našem** skupno  
 ali razdeljeno

**gospodarstvu št. 44 in 45**  
 v Šalkendorfu  
 (1 oralo vrta, 27 oral polja, 44 oral gozda).

Natančnejše pod naslovom: **Trgovina z jestvinami v Kočevju.**

## Dunajska borza.

**Dne 10. avgusta**

|                                      |                                       |
|--------------------------------------|---------------------------------------|
| Papirna renta 5%, 16% davka          | 96 gld. 30 kr.                        |
| Srebrna renta 5%, 16% davka          | 95 „ 80 „                             |
| Zlata renta 4%, davka prosta         | 113 „ 95 „                            |
| Papirna renta 5%, davka prosta       | 100 „ 45 „                            |
| Akcije avstro-ogrske banke, 600 gld. | 1000 „ — „                            |
| Kreditne akcijske, 160 gld.          | 315 „ 25 „                            |
| London, 10 funtov strl.              | 119 „ 55 „                            |
| Napoleon (20 fr.)                    | 9 „ 48 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> „  |
| Cesarski cekini                      | 5 „ 67 „                              |
| Nemških mark 100                     | 58 „ 52 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> „ |

**Dne 9. avgusta.**

|                                                |                 |
|------------------------------------------------|-----------------|
| Ogrska zlata renta 4%                          | 111 gld. 30 kr. |
| Ogrska papirna renta 5%                        | 100 „ 50 „      |
| 4% državne srečke l. 1854., 250 gld.           | 140 „ — „       |
| 5% državne srečke l. 1860., 100 gld.           | 150 „ 75 „      |
| Državne srečke l. 1864., 100 gld.              | 183 „ 50 „      |
| Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4% | 96 „ 15 „       |
| Zastavna pisma                                 | 100 „ 10 „      |
| Kreditne srečke, 100 gld.                      | 192 „ 75 „      |
| St. Genois srečke, 40 gld.                     | 63 „ — „        |

|                                                   |                                      |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------|
| Ljubljanske srečke, 20 gld.                       | 22 gld. — kr.                        |
| Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.             | 17 „ 34 „                            |
| Rudolfove srečke, 10 gld.                         | 23 „ 75 „                            |
| Salmove srečke, 40 gld.                           | 62 „ — „                             |
| Windischgrazove srečke, 20 gld.                   | 59 „ — „                             |
| Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.         | 154 „ 40 „                           |
| Akcijske Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. | 2795 „ — „                           |
| Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.            | 102 „ — „                            |
| Papirni rubelj                                    | 1 „ 21 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> „ |
| Laških lir 100                                    | 45 „ 85 „                            |

**MERCUR** menjarnična delniška  
 družba na Dunaju,  
 I. Wollzeile št. 10.  
 Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem  
 listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute  
 in devize.  
 Razna naročila izvršijo se najtočneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.  
 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% gališkega zemljiškega kreditnega društva  
 zastavna pisma.  
 4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher)  
 srebrne prioritete.

**45.000 goldinarjev**  
 dobi se z jedno  
**zemljiško-kreditno promeso**  
 à 1 gld. in 50 kr. kolek.  
 Žrebanje že dne 16. avgusta!